

Institucionální péče o dítě

Doc. MUDr. Lubomír Kukla, CSc.

- V podmínkách ČR se děje v gesci tři ministerstev
- **(KÚ, DD), DC** pod **MZ ČR**
- **DD, DD se školou** pod **MŠMT**
DgÚ, VÚ
- **Domov pro osoby (děti) se zdravotním postižením** pod **MPSV**

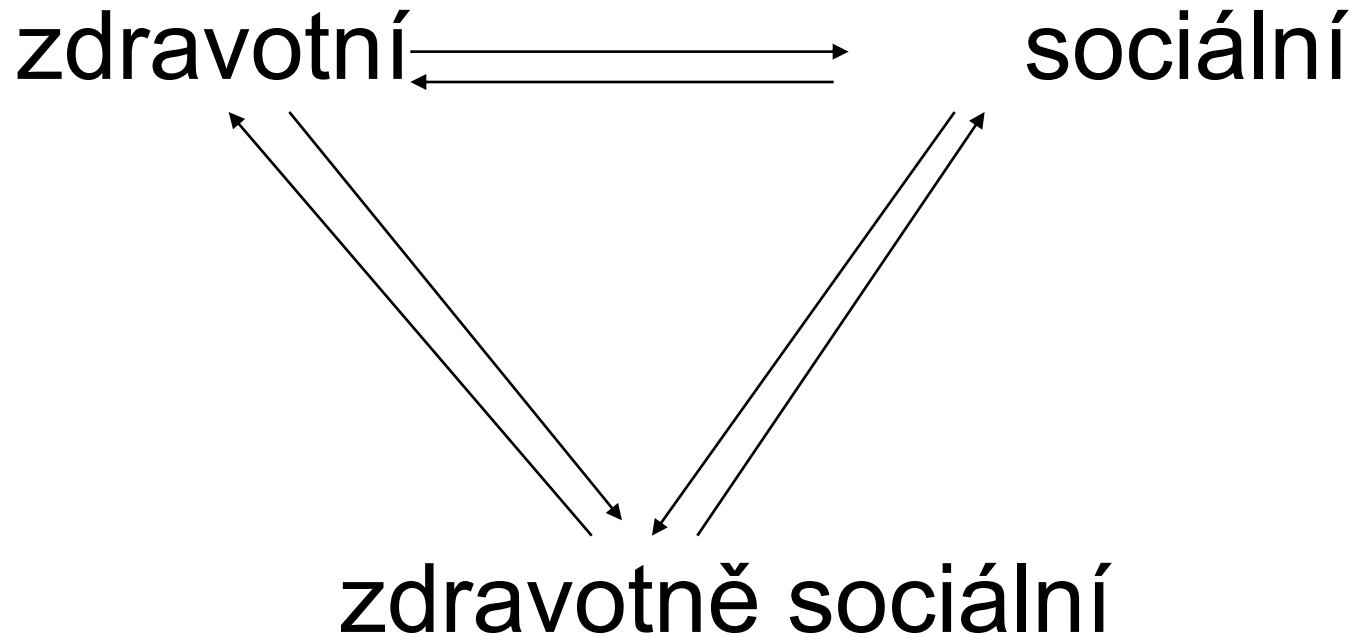
Zařízení v gesci MZČR:

- Kojenecké ústavy,
- Dětské domovy do tří let,
- **Dětská centra**

poskytují komplexní interdisciplinární péči (výchovnou, sociální, zdravotní....)

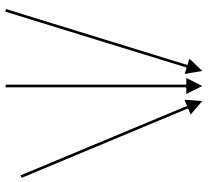
- Oficiálně byly KÚ a DD zrušeny novelou zákona o sociálně právní ochraně dětí

INDIKACE přijetí

Zdravotní indikace přijetí

při vzniku KÚ (Praha 1922, Ostrava 1930) - do 50. let
neprospívání, umělá výživa
nutnost TRVALÉ ošetrovatelské péče
nemoc matky event. obou rodičů (izolace
dítěte)

- -tělesné
  - -mentální
  - -smyslové
-
- hl. kombinace postižení

Etiologie:

- VVV, -VMV, - genetika
- drogy, -alkoholismus, - nikotinismus, -psychiatrie

SOCIÁLNÍ indikace přijetí I.

- - **nezájem rodičů, souhlas rodičů s osvojením**
- - **studentky**
- - **děti narozené mimo manželství**
- - **matky ve výkonu trestu**
- **60.léta** - **bytové problémy**

SOCIÁLNÍ indikace přijetí II.

- 70. léta
  - rozvrat rodiny
- - zanedbávání
- - nezletilé matky
- - svobodná matky bez bytu
- - rozhárané rodinné poměry
- - rodiče bez bytu
- - trestná činnost rodičů
- - VÝCHOVA DÍTĚTE do roka
- - týrání dítěte

SOCIÁLNÍ indikace přijetí III.

```
graph TD; A["SOCIÁLNÍ indikace přijetí III."] --> B["VÝCHOVNÉ  
zácvik"]; A --> C["DIAGNOSTICKÉ"]; B --> B1["• neumí"]; B --> B2["• nezvládá"]; B --> B3["• nechce"]; B --> B4["• má strach"]; C --> C1["• drogy"]; C --> C2["• psychiatrie"]; C --> C3["• v.s. týrání"];
```

VÝCHOVNÉ

zácvik

- neumí
- nezvládá
- nechce
- má strach

DIAGNOSTICKÉ

- drogy
- psychiatrie
- v.s. týrání

ZDRAVOTNĚ-SOCIÁLNÍ indikace přijetí

- - odložené děti s postižením
PRÁVO NA ZDRAVÉ DÍTĚ
- - nutná intenzivní RHB péče

PŘIJETÍ:

- z porodnice
- z nemocnice (postižení, rizika, nezralost....)
- z domova (sociální, zdravotní indikace....)
- z ulice (opuštěné, nalezené dítě, cizí
st. příslušník...)

PODMÍNKY PŘIJETÍ:

- rozhoduje ředitel (informace sociální, pracovní, lékařské)
- evidenční list (indikace OA, SA, RA)
- podpis rodičů

A. SOUHLAS rodičů

NRP, zdravotní indikace, akutní, přechodný
ev. dlouhodobý pobyt X ne azyl, výchova .....

B. SOUHLAS rodičů ale PŘEDBĚŽNÉ OPATŘENÍ

(vydáno soudem na návrh orgánu sociálně právní
ochrany, dítě ohrožené na životě)

řešení cca za 1 měsíc:

- a) sanace .... zrušení PO
- b) sanace .... ÚSTAVNÍ VÝCHOVA

Dotazy od soudu

- **a) zdravotní stav, vývoj a prognóza dítěte, náročnost ošetrovatelské resp. rodičovské péče**
- **b) zájem rodičů, průběh a frekvence návštěv**
- **c) “platba“ rodičů**

POBYT (hospitalizace)

má být:

- dočasný (přechodný)
- co možná nejkratší

Pobyt

A: krátkodobý

- - pomoc rodinám, které se **akutně** ocitly v tíživé sociální nebo zdravotní situaci
- - **respitní péče**

POBYT

B: dlouhodobý (celoroční – více)

- - těžký zdravotní stav vylučuje péči v rodině
- - dítě ohrožené prostředím
(zanedbávání, týrání, drogy, alkohol, psychiatrie.....)
- - opuštěné, nalezené dítě....

Pobyt

C: pobyty matek s dítětem

důvody:

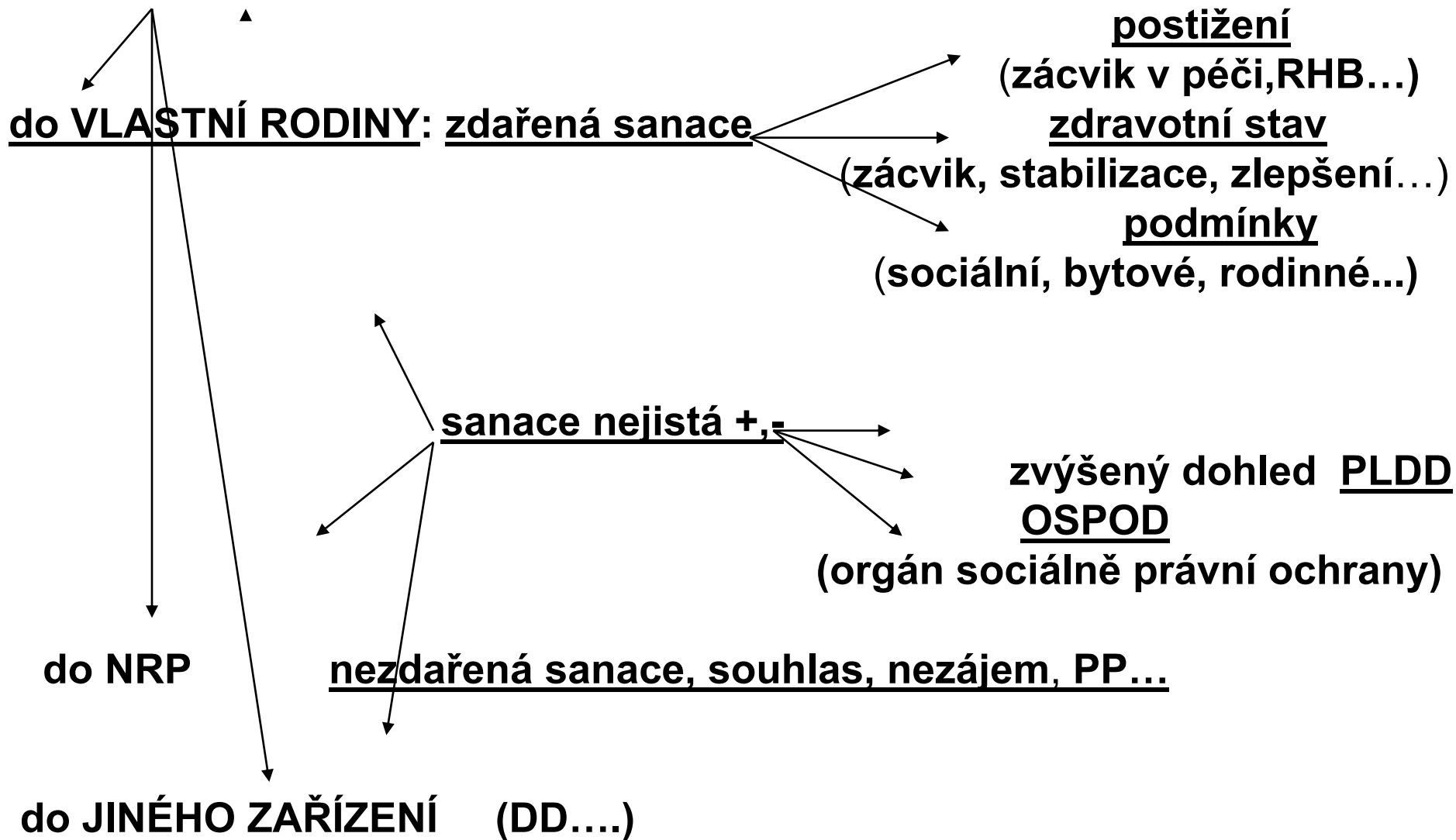
- ZDRAVOTNÍ
- SOCIÁLNÍ
- VÝCHOVNÉ
- DIAGNOSTICKÉ

Pobyty matek s dítětem

- **ZDRAVOTNÍ**
- **SOCIÁLNÍ** - gravidní ženy, kojící matky, které nemohou nadále setrvávat ve vlastní rodině,
  - utajené porody
  - azyl matky s dítětem (přechodný, krátkodobý)
- **VÝCHOVNÉ** - nezletilé gravidní a kojící matky (DD, Dg.ú...)
  - zácvek nezkušené či simplexní matky
  - matky, otce v základní péči o dítě s postižením
  - adoptivních rodičů či pěstounů v péči o dítě
- **DIAGNOSTICKÉ** - s psychiatrickou zátěží v OA, RA
  - s abusem drog, alkoholu.....
  - s postižením (tělesné, mentální, kombinace)
  - s podezřením (či s důkazem) že dítě zanedbávaly či týraly

PROPUSTENÍ:

- Do tří let věku jsou děti v ústavní péči většinou v zařízeních MZ ČR.
- Po třetím roce věku se jejich pout' dělí podle mentální kondice na:
  - děti s dobrou mentální kondicí – tyto jsou zařazeny do zařízení v gesci MŠMT
  - děti s mentálním či kombinovaným postižením, především vyšším – zařízení v gesci MPSV

Zařízení v gesci MŠMT

- Dětské domovy
- dětské domovy se školou
- dětské diagnostické ústavy:
krátkodobé pobyty - kompletní vyšetření a sledování
pro určení dalšího postupu
při výchově a terapii:
- Dětské výchovné ústavy (děti s poruchami chování)

DD rodinného typu

co největší snaha přiblížit se rodině

- **umělé sourozenecké skupiny různého věku a pohlaví**
- **stálí vychovatelé, ženy i muži**

VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM

zásada – všechny děti jsou vzdělavatelné, případně vychovatelné

- Prosazuje se integrace dětí do běžných ZŠ
- Kde není možná integrace pak Speciální školy a Školy praktické
- Internátní školy pro děti a mládež patří pod MŠMT - upravuje zákon „O výkonu ústavní a ochranné výchovy“ a školský zákon - „O předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání“
- Internátní školy t.č. jsou omezované - vznikly z nich DD
- ZVL škola (speciální)

Institucionální péče v gesci MPSV

Domov pro osoby (děti) se zdravotním postižením

- **rámcově je řeší nově přijatý Zákon o sociálních službách**
- **zřizovatel MPSV, kraj, ostatní služby též obce a NNO**
- **poskytují pomoc a veškerou péči osobě, která nemůže být z různých důvodů v domácí péči – širokému spektru klientů s lehkým až těžkým mentálním, tělesným či kombinovaným postižením (stravování, ubytování, ošetřování, „psychosociální terapie“, vzdělávání, kontakt se sociálním prostředím, pomoc při prosazování práv a zájmů)**
- **ústavy mají stanovené standardy kvality a řídí se vlastním etickým kodexem**

Další institucionální péče:

STACIONÁŘE:

- **raná péče, odlehčovací služby**

CENTRA:

- **poskytují ambulantní, denní, týdenní služby**
- **zajišťují výchovné, vzdělávací, RHB, socializační a terapeutické služby**
- **zajišťují sociálně – aktivizační služby pro rodiny s dětmi, které jsou dlouhodobě ohrožené nepříznivou sociální situací**